

РЕШЕНИЕ № ХА – 01-01/2014 год.

На основание чл. 81, ал. 1, т. 2, чл. 92, т. 1, чл. 94, ал. 2 и чл. 99, ал. 2 от Закона за опазване на околната среда, чл.19, ал.1 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда и във връзка с чл. 31 ал. 4 от Закона за биологичното разнообразие и чл. 2 ал. 1 т. 1, чл. 39, ал. 12 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми и проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на защитени зони, както и § 89, ал 2 от преходните и заключителни разпоредби към Закон за изменение и допълнение на Закона за опазване на околната среда (обн. Дв. бр. 32 от 2012) и протокол от ЕЕК към РИОСВ Хасково от 21.05.2014г.

ОДОБРЯВАМ

Осъществяването на инвестиционно предложение за “Добив на полиметални руди от проучвателна площ „Седефче”, община Момчилград, обл. Кърджали

Възложител: “ГОРУБСО - КЪРДЖАЛИ” АД – гр. Кърджали

Седалище: 6600 гр. Кърджали, ул. “Републиканска” № 83

Кратко описание на инвестиционното предложение:

Инвестиционното предложение е за нова дейност с изграждане на открит рудник, като добитата руда свързана за всеки от двата участъка – „Централен“ и „Южен“, ще се преработва в действащите мощности на „Горубсо - Кърджали” АД. Годишният добив се предвижда да е 100 000 t/y (24,8 t/h при 2016 работни часа /y). Запасите и ресурсите са утвърдени с протокол № НБ54/17.12.2010 година на Министерството на околната среда и водите. Основните процеси, включени в настоящото инвестиционно предложение, свързани с последователното разработване на двата участъка на находище „Седефче“ са:

- Добив на полиметални руди по открит способ;
- Трошене на добитата руда с мобилна трошачка;
- Транспорт на рудата до съществуващи мощности за обогатяване в гр. Кърджали;
- Съхранение на минни отпадъци (скални маси) на вътрешно и външно насипище.

Суровината от находище “Седефче”, участък „Централен“, последван от разработването и на участък „Юг“ ще се изземва по две, аналогични за двата участъка, технологични схеми:

Първата е посредством пробивно - взривни работи и се изразява в: сондиране, зареждане и взривяване на масива; изкопаване на разгърмяната суровина; натрошаване на рудата на мобилна трошачка и натоварване на транспорт; транспорт на суровината от рудника до обогатителна фабрика в гр. Кърджали на средно транспортно разстояние 36 km.

За намаляване риска от разлет на скални късове, се предвижда засичането на хоризонтите да става в западната част на рудника и фронта на отработване да се движи в посока от запад на изток и юг. По този начин стъпалото на хоризонта се явява естествена преграда към пътя за с. Седефче (участък „Централен“) и близко разположената махала (участък „Юг“). Предвидената механизация по тази технологична схема е багер права лопата с обем на кофата 1,5-2 m³ и четири броя 20 t автосамосвали.

Втората технологична схема е безвзривна и се изразява в: разкъртане на скалния материал хидравличен чук; при необходимост булдозериране на раздробения материал и събиране на купове; изкопаване на разгърмяната суровина; натрошаване на мобилна трошачка и натоварване на транспортна техника; транспорт на суровината от рудника до обогатителна фабрика в гр.Кърджали на средно транспортно разстояние 36 km; Необходимата механизация е хидравличен чук, монтиран на багерно шаси със стрела, булдозер, багер и четири автосамосвала за транспорт.

Находище „Седефче“ се намира в Община Момчилград и заема най-източната част на Звездел - Пчелоядското рудно поле. Находище „Седефче“ е разположено непосредствено на север-северозапад от едноименното селище.

Находище „Седефче“ се намира на 5 km южно от асфалтовия път, свързващ градовете Момчилград и Крумовград, от които отстои по на 25 km. Съществуващо асфалтово отклонение с дължина 5 km от главното шосе Кърджали-Момчилград-Крумовград през рудник „Пчелояд“ води до самото находище. Най-близката ж.п. гара е Момчилград. Разстоянията от концесионната площ на находище „Седефче“ до най-близко разположените обекти са: 2,5 km от с. Звездел, 1,2 km от р. Коджадере, 2,2 km от с. Седефче, 2,1 km от с. Конче. Исканата концесия е с площ по-голяма от площта за реализация на инвестиционното предложение, поради естествената отдалеченост на двата участъка и необходимостта от „буферна зона“ около находището, каквито права дава изменението и допълнението на чл. 37, ал.1 от Закона за подземните богатства.

При реализацията на инвестиционното предложение ще се използва съществуваща инфраструктура, собственост на дружеството, а именно промишлената площадка на рудник „Пчелояд“, включваща пътища, електроснабдяване, водоснабдяване и др., която е запазена, независимо, че рудник „Пчелояд“ е закрит по утвърден проект за закриване и рекултивация. Общата площ на исканата концесия е 682 дка. От нея за пряко засегнати за реализация на инвестиционното предложение са 128,3 дка. Следователно площта на нарушените терени ще бъде приблизително 19% , както следва:

- 60 дка за открит рудник на участък „Централен“- схема на контура и регистър с координати на характерните точки

№ точка	X(м)	Y(м)	H(м)
1	4524403,2	9424597,9	412,5
2	4524393,1	9424628,6	412,5
3	4524322,0	9424686,7	409,4
4	4523903,5	9424525,3	513,5
5	4523779,7	9424662,7	514,5
6	4523745,6	9424683,6	516,4
7	4523636,3	9424700,1	472,6
8	4523631,4	9424630,8	516,4
9	4523658,4	9424548,6	504,0
10	4523729,3	9424415,7	509,0
11	4523845,4	9424380,8	517,4
12	4524011,1	9424358,1	467,3
13	4524054,3	9424332,1	500,0
14	4524165,0	9424306,5	471,8
15	4524220,6	9424517,9	503,6

- 44,3 дка за открит рудник на участък „Юг“- схема на контура и регистър с координати на характерните точки

№ точка	X(м)	Y(м)	H(м)
1	4523134,2	9424325,7	523,1
2	4523134,2	9424371,2	522,5
3	4523069,5	9424399,5	514,9
4	4522836,0	9424342,3	523,7
5	4522761,6	9424346,4	527,0
6	4522711,5	9424324,4	520,9
7	4522711,5	9424281,3	520,9
8	4522736,7	9424121,8	520,5
9	4522822,6	9424116,6	533,6
10	4522885,0	9424142,8	528,2
11	4522885,0	9424193,5	537,0
12	4523068,7	9424268,1	541,6

- 4 dka вътрешни пътища
- 20 dka временно насипище в посока северозапад от открития рудник. Скалната маса от временното депо ще се използва за запълване на отбитите пространства.
- Външното депо за минни отпадъци ще е на площ 17 dka.

Експлоатацията на рудник „Седефче“ ще се извършва по открит начин, по две технологични схеми – безвзривна и взривна, последвано от изземване и транспортиране на добитата маса. Отбитата руда ще се товари с помощта на багер, който ще обслужва няколко товарни самосвала, които ще транспортират рудата до гр. Кърджали. Механизацията, необходима за дейността на рудника ще включва също пробивни карети, булдозер, автоцистерни за вода, други превозни средства и лекотоварни автомобили.

При необходимост за взривен склад ще се използва, съществуващ подземен взривен склад на промишлената площадка на рудник „Пчелояд“, разрешената вместимост, на който ще осигурява необходимия запас от взривни материали и средствата за взривяване – детонатори, закъснителни, детониращи шнури и вълнопроводи. Складът е оборудван и експлоатиран, съгласно нормативните изисквания за работа с взривни вещества.

Находище „Седефче“ е ситуиран на източния склон на рид /хълм/, в основата на който минава пътя за с. Седефче. Наклонът на терена на двата участъка е около 150, което позволява механизирани извършване на минните дейности. Теренът на находището, предмет на разработване е незалесен /частично самозалесен/, категорията на земята е IX, по начин на трайно ползване, категоризирана като преобладаващо пасища с храсти и мера. Етапът на експлоатация се предвижда да бъде с продължителност 11 години за участък „Централен“ и 4 години за участък „Южен“, като ще се добиват полиметални руди с годишна производителност 39000 m³ /100000 t/. При разработване на находището ще се работи само в светлата част на деня. След цялостното изземване на запасите на двата участъка на находище „Седефче“, се предвижда техническа и биологична рекултивация. След изземване на запасите от участък „Централен“ започва неговата рекултивация, и едва тогава ще започне разработването на участък „Юг“.

Инвестиционното предложение не засяга защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии.

Местоположението на инвестиционното предложение се намира в близост 350 м. до защитена зона „Родопи-Източни“, с код BG 0001032 за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна и на 9 километра до защитена зона „Крумвица“, с код BG 0002012 за опазване на дивите птици, обявена със Заповед № РД-765/2008г.

Инвестиционното предложение подлежи на процедура по оценка за съвместимостта му с предмета и целите на опазване на по-горе цитираните защитени зони по реда на чл. 31, ал.4 във връзка с чл. 2, ал. 1, т. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата, дв. бр. 73/2007г., изм. доп. Дв. бр.94/2012г), същата е проведена през процедурата по ОВОС и отразена в настоящото решение. След преглед на предоставената документация и на основание чл. 39, ал. 3 от Наредбата за ОС, въз основа на критериите по чл. 16 от нея, е направена преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие, според която инвестиционното предложение за „Добив на полиметални руди от проучвателна площ „Седефче“, община Момчилград, обл. Кърджали на „ГОРУБСО - КЪРДЖАЛИ“ АД, няма вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популация и местообитания на видове, предмет на опазване в близко разположените защитени зони.

Мотиви (фактически основания)

1. В представения доклад за ОВОС е разгледано съществуващото състояние на компонентите и факторите на околната среда и е направен анализ на очакваните въздействия от реализацията на инвестиционното предложение върху околната среда и здравето на хората. Идентифицирани са рисковите фактори. Заключение на експертите по ОВОС е, че инвестиционното предложение е допустимо и може да бъде одобрено, тъй като:

- Въздействието на емитираните замърсители по време на експлоатация върху компонентите на околната среда може да се класифицира като постоянно, възстановимо, с локален териториален обхват, без кумулативен ефект, под приетите национални и европейски нормативни изисквания и не предполага значителни негативни въздействия върху здравето на хората, компонентите и факторите на околната среда;
- В периода на експлоатация, замърсяването на въздуха ще бъде локално, в обхвата на рудниците на двата участъка на находище „Седефче“ и няма да окаже значимо въздействие върху качеството на въздуха в района и близките населени места. Очакват се неорганизираните газово-прахови емисии от

- транспортната и добивната техника, при изкопните, насипните, транспортни и товаро-разтоварни дейности. Въз основа на направения анализ, моделиране на замърсителите и оценка на въздействието им върху околната среда, инвестиционното предложение за добив на полиметални руди от находище „Седефче“ и в двата му участъка не представлява заплаха за качеството на атмосферния въздух в околността и инвестиционното предложение може да бъде реализирано;
- Инвестиционното предложение за добив на полиметални руди от находище „Седефче“ – участък „Централен“ и участък „Южен“ се намира извън проектните пояси на санитарно-охранителната зона на водоизточника „Студената чешма“. В регистъра на БД ИБР не фигурират в съседство водоземни съоръжения с издадено разрешително за водоползване, поради което не се очаква въздействие.
- Инвестиционното предложение за добив на полиметални руди от находище „Седефче“ – участък „Централен“ и участък „Южен“ попада в рамките на подземно водно тяло с код BG3G00000Pg028 – Пукнатинни води - Източно Родопски комплекс. То е в добро химично и количествено състояние, като целта е запазване на доброто състояние към 2015 г. Естествените ресурси на ПВТ са 968 l/s, от които разрешеното водоземане е за 73,9 l/s, като цялото количество е за питейно-битови цели. Свободният воден ресурс възлиза на 894,1 l/s. Предвидената технология за водене на минно-добивните дейности не създава предпоставки за неговото замърсяване.
- Безопасно разстояние по отношение сеизмичното въздействие от взрива в района на кариерата се определя под 100 m, в зависимост от вида на ползваното взривно вещество, поради което считаме, че действието на сеизмичната вълна няма да окаже влияние върху структурата и целостта на водовместващите скали на подземно водно тяло с код BG3G00000Pg028 извън обсега на това въздействие.
- Направената оценка на риска от замърсяване на подземните води показва, че въпреки че ПВТ е незащитено, то поради относително малката площ на инвестиционното предложение по отношение на площта на подземното водно тяло и относително малкия дял на инфилтрационното подхранване W на подземните води от обектите на инвестиционното предложение отнесено към утвърдените естествените ресурси на подземното водно тяло в (%) е - $W = 763.84 \text{ m}^3/\text{year} = 2.09,44 \text{ m}^3/\text{d} = 0,024 \text{ l/s}$ (0,0033%), очакваното въздействие ще бъде минимално.
- Поради мерките, които са предвидени да ограничат и минимизират вредното въздействие върху повърхностните и подземни води считаме, че разработването на находище „Седефче“ – участък „Централен“ и участък „Южен“ няма да окажат значително неблагоприятно въздействие върху водите в района.
- Въз основа на сравнителен анализ между местоположението на контура на концесионната площ и местоположението на археологическите недвижими културни ценности в района на инвестиционното предложение е установено, че на територията на концесионната площ няма археологически недвижими културни ценности.
- Реализирането на инвестиционното предложение няма да предизвика съществен отрицателен здравен риск, при спазване на съвременните технологии на експлоатация и при прилагане на предложените мерки за участък „Централен“ и Участък „Юг“ при разработване на находище „Седефче“.

2. Данни за управлението на отпадъците, генерирани от минно – добивната дейност на дружеството.

На основание чл. 22г, ал. 3 от Закона за подземните богатства (ЗПБ) с писмо изх. № Е-92-00-250/14.11.2013г. в МИЕТ приема изработеният план за управление на минните отпадъци, като намерение представено от „Горубсо - Кърджали“ АД за разработването на находище „Седефче“ – участък „Централен“ и участък „Южен“ за управление на минните отпадъци, като предлага 3 броя условия, отразени в настоящото решение по ОВОС.

3. ИП е в пълно съответствие с Плана за развитие на Община Момчилград, чиято основна цел е постигане на стабилни темпове на икономически растеж и нови, по-високи стандарти на жизнената среда, чрез развитие на конкурентно способна и динамична местна икономика, реализираща местния потенциал, развитието на нови технологични производства за привличане и задържане на високообразовано и квалифицирано население.

4. На основание чл. 39, ал. 3 във връзка с чл. 39, ал. 4 от Наредбата за ОС, преценката за вероятната степен на отрицателно въздействие е, че инвестиционното предложение няма вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в по-горе цитираните защитени зони поради следното:

- Реализацията на инвестиционното предложение не предполага да доведе до загуба, увреждане и/или унищожаване на природни местообитания и местообитания на видове, предмет на опазване в защитените зони;
- Няма вероятност реализацията на инвестиционното предложение да доведе до фрагментация на местообитания и местообитания на видове, предмет на опазване в защитените зони, както и до намаляване на числеността им;
- Не се очаква генериране на шум, емисии и отпадъци във вид и количества, които да оказат значително отрицателно въздействие върху предмета на опазване в най-близко разположените защитени зони – 33 „Родопи-Източни“, с код BG 0001032 за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна отстояща на около 350 м и 33 „Крумовица“, с код BG 0001032 за опазване на дивите птици, обявена със Заповед № РД-765/2008г отстояща на около 9 км.

5. С писмо на РИОСВ – Хасково изх. № ПД-200/01.11.2013г. е изискано становище от РЗИ – Кърджали, на основание чл. 14, ал. 2, т. 1а от НУРИОВОС, като в срока по т. 2 от същия член е представено становище с изх. № К-2661#1/11.11.2013г. което гласи, че реализацията на инвестиционното предложение няма да предизвика поява на отрицателно въздействие върху хората и тяхното здраве.

6. С писмо изх. № КД-04-386 от 17.02.2014г. Басейнова Дирекция Източно беломорски район – Пловдив изразява становище, че инвестиционното предложение **е допустимо**, от гледна точка на постигане на целите по околната среда и мерките за постигане на добро състояние на водите, при спазване на заложените условия в решението по ОВОС.

7. С писмо изх. № РД-19710/10.12.2013 Регионален исторически музей Кърджали изразява становище, че при извършен оглед на място в района предвиден за извършване на добивни дейности площ няма археологически недвижими културни ценности, като предлага 3 броя условия, отразени в настоящото решение по ОВОС.

8. По време на изготвяне на доклада са проведени консултации със заинтересувани лица. Осигурен е обществен достъп до доклада за ОВОС и е проведена среща за обществено обсъждане.

В сроковете на чл.17, ал. 4 от НУРИОВОС с писмо вх. № ПД-200(18)-12/22.04.2014г. в РИОСВ – Хасково са представени постъпилите в резултат на проведеното обществено обсъждане документи, както следва:

- Копие от Заповед № РД 19-139/07.04.2014г. на кмета на община Момчилград за провеждане на обществено обсъждане на ДОВОС за инвестиционно предложение “Добив на полиметални руди от проучвателна площ „Седефче”, община Момчилград, обл. Кърджали на 15.04.2014г., от 11:00 часа в заседателната зала на общ. Момчилград с назначен протоколчик Боряна Кирилова Шерифова – младши експерт в отдел „Екология и чистота” към общинска администрация Момчилград.
- Протокол от проведено обществено обсъждане с дата 15.04.2014г.
- Копие от постъпилите становища:
  1. Проф. Д-р. Инж. Страшимир Страшимиров-Минно-геоложки университет „Св. Иван Рилски“-гр. София – вх. № 53/31.03.2014 г.
  2. Геопроект ЕООД - София - вх. № 54/31.03.2014 г.
  3. Политима Паунова – Изп. Директор на Българска асоциация на металургичната индустрия - вх. № 55/03.04.2014 г
  4. Гражданско сдружение „Заедно“ вх. № 58/03.04.2014 г.
  5. инж. Юри Владимиров Тютюнев-минен инженер, проектант първа степен на взривни работи - вх. № 59/08.04.2014 г.
  6. Доц. Д-р. Ивайло Георгиев Копрев – ръководител катедра „открито разработване на полезни изкопаеми и взривни работи при МГУ „Св. Иван Рилски“ - вх. № 60/11.04.2014 г.
  7. Община Момчилград - изх. № 7000-306/14.04.2014 г.

В сроковете на чл.17, ал. 5 от НУРИОВОС с писмо вх. № ПД-200(19)-12/24.04.2014г. в РИОСВ – Хасково и вх. № 67/24.04.2014г на „Горубсо-Кърджали“ АД е представено писмено възражение на Хасан Пашаллъ – жител на махала „Снегово север“ с. Седефче, общ. Момчилград срещу инвестиционното предложение. Изготвено е писмено становище по постъпилото възражение от възложителя на инвестиционното предложение представено в РИОСВ с вх. № ПД-200 (21)-12/28.04.2014г. Представеното възражение срещу осъществяване на инвестиционното предложение не съдържат конкретни мотиви по законосъобразност.

В постъпилите становища в резултат на проведеното обществено обсъждане **не са предложени** други начини за осъществяване на ИП.

и при следните задължителни за изпълнение от възложителя **мерки, условия и ограничения:**

I. Общи условия:

1. Управлението на минните отпадъци да се извърши съгласно разпоредбите на глава осем от Закона за подземните богатства, като се съобрази с условията и мерките, поставени в настоящото решение по ОВОС.
2. Планът за управление на минните отпадъци да се охарактеризира в съответствие с Приложение 1 към чл. 10 (3) от Наредбата за специфичните изисквания за управление на минните отпадъци; обосновка на дадената категоризация на съоръженията за минни отпадъци; възможни рискове за околната среда, произтичащи от дейностите с минни отпадъци в ИП; мерки за предотвратяване на рискове за ОС; описание на цялостната процедура за контрол и мониторинг на съоръженията за минни отпадъци в ИП; предлагане на план за закриване на самите съоръжения за минни отпадъци и след преработването му да се представи на министъра на икономиката, енергетиката и туризма за утвърждаване.
3. Преработеният план за управление на минните отпадъци при представяне на МИЕ да бъде придружен с образец за регистриране в публичния регистър на операторите на съоръжения за минни отпадъци и издадените разрешителни съгласно чл. 22ж, ал. 8 и декларация – образец по чл. 22е, ал. 1, т. 9 от Закона за подземните богатства (ЗПБ).
4. Разработването на цялостни и годишни работни проекти за добив и първична преработка на подземни богатства за находището, работни проекти за рекултивация на нарушените терени от търсене, проучване, добив и първична преработка на подземни богатства за находището, да се съобразят с условията и мерките поставени в настоящото решение по ОВОС.

II. За фазата на проектиране :

1. Да се маркират точно маршрутите за движение на транспортната техника и механизация, като транспортната схема е необходимо да обхваща участък от находището до извозването на суровината до републиканската пътна мрежа и същата (транспортната схема) да се съгласува с община Момчилград.
2. Изграждането на необходимите пътни връзки да се реализира предимно върху вече съществуващи трасета.
3. Да се набележат мерки за недопускане на замърсяване на съществуващите и/или временни транспортни връзки и прилежащите им/съседни/ терени от обслужващата руднична техника и тези от междуселищната и републиканската пътни мрежи.
4. Да се предвиди мониторинг за отводнителните съоръжения и евентуалното формиране на дренажни води, с цел следене качеството и количеството на отпадъчните води преди отвеждането им от двата руднични участъка в дере, а оттам чрез Юрен дере към Коджа дере под базата на рудник „Пчелояд“.
5. Да се изготви план за собствен мониторинг на повърхностни и подземни води в съответствие с чл. 70 и чл. 71 от Наредба № 1 от 11.04.2011г. за мониторинг на водите и да се съгласува с БД ИБР-Пловдив.

III. Преди извършване на открито-подготвителните работи и започване на експлоатацията:

1. Преди извършване на открито-подготвителните работи и започване на експлоатацията, операторът да изготви собствена оценка за възможни случаи на непосредствена заплаха за екологични щети и за причинени екологични щети, със съдържание, съгласно Приложение № 1 на Наредба № 1/29.10.2008г за вида на превантивните и оздравителни мерки в предвидените от Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети и за минималния размер на разходите за тяхното изпълнение (ДВ,бр.96/07.11.2008г.) и да я представи в РИОСВ-Хасково.

IV. По време на експлоатацията и извеждане от експлоатация:

1. По време на строителство и експлоатация на находището да се предприемат всички необходими мерки за ограничаване на емисиите на прахообразни вещества, образувани при товарене, разтоварване, складиране и транспорт на твърди прахообразни материали, в съответствие с изискванията на чл. 70 на Наредба № 1 за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии (ДВ,бр.64/2005г.) и същите да бъдат представени в РИОСВ- Хасково.

2. Добивните дейности да бъдат извършвани само в площите посочени като участък „Централен“ и участък „Южен“ с точно определените координати.
3. Да не се извършват добивни дейности в т.н. „буферна зона“.
4. Ако при реализацията на инвестиционното предложение бъдат разкрити археологични обекти да се уведоми РИМ-Кърджали и **преди началото на строителните работи** да се предвиди провеждане на спасителни разкопки, съгласно изискванията на чл. 161, ал. 1 от Закона за националното наследство. Средствата за спасителните теренни проучвания до пълното проучване на терена се предоставят от възложителя, във връзка с чиято инвестиционна инициатива се извършва спасителното проучване (чл. 148, ал. 5 от ЗКН, дв. бр 19 от 13.03.2009г., изм. и доп. Дв. бр. 92/2009).
5. При извършване на дейности попадащи в приложение I т. 3б на Регламент (ЕО) № 166/2006 на Европейския парламент, операторът „Горубсо - Кърджали“ АД е длъжен да изпълни изискванията на чл. 22а, ал. 1 и 2 от Закона за опазване на околната среда.

V. Приложение: План за изпълнение на мерките по чл. 96, ал. 1, т. 6 ЗООС.

№	Мерки	Период/ фаза на изпълнение	Резултат
	Атмосферен въздух		
1.	Оросяване на вътрешно-обектните пътища в зависимост от необходимостта.	Строителство, Експлоатация, Закриване	Опазване на атмосферния въздух
2.	Поддържане на площадките и пътищата в добро състояние с цел намаляването на реемисиите от прах	Строителство, Експлоатация, Закриване	Опазване на атмосферния въздух
3.	Постоянна поддръжка изправността на използваната в кариерата техника и транспортни средства	Строителство, Експлоатация, Закриване	Опазване на атмосферния въздух
4.	Използваното на територията на предприятието гориво, трябва да има сертификат за съдържание на олово, сяра и други вредни за околната среда вещества	Експлоатация Закриване и рекултивация	Опазване качеството на атмосферния въздух
5.	Провежда строг контрол върху вида и количеството на използваните взривни вещества.	Строителство, Експлоатация	Опазване на атмосферния въздух
6.	Използване на съвременна ТСИ с капсуловани пресипки върху транспортните ленти, нискоемисионни двигатели и хидравлична защита при претоварване.	Експлоатация	Опазване на атмосферния въздух
7.	При наличие на вероятност от запрашаване, да се обезпечат условия за оросяване на терена, обект на минни дейности.	Строителство Експлоатация	Опазване на атмосферния въздух и минимизиране на здравния риск за населението

8.	<p>При товаро-разтоварните и пресипни дейности да се спазват изискванията на чл.70 от Наредба №1 от 2005 г. за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии, включително:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Оптимизиране на условията за товарене и разтоварване чрез намаляване на височината на разтоварване • Използване на ветроупорни прегради при товарене и разтоварване на открито • Ориентиране на насипите, съобразно преобладаващата посока на ветровете • Ограничаване височината на складираните материали • Машините и оборудването, които се използват за пресяване на твърди материали, се капсуловат или снабдяват със средства за намаляване на емисиите на прахообразни вещества; • Местата за товарене и разтоварване на прахообразни материали в ТСИ се капсуловат; запрашеният въздух се отвежда в пречиствателно съоръжение; • Местата за товарене и разтоварване се навлажняват, доколкото това не пречи на последващата обработка на материалите и не влошава качествата им; • <u>при транспортиране на твърди прахообразни материали да се използват затворени или покрити с платнища транспортни средства, включително и при вътрешнорудничният транспорт.</u> 	<p>Строителство, Експлоатация, Закриване</p>	<p>Опазване на атмосферния въздух от замърсяване</p> <p>Намаляване и ограничаване на емисиите на прах</p>
	Води		
9.	<p>Да не се нарушават сервитутните ивици за експлоатация и ремонт на съществуващата инфраструктура по чл. 67 (2) на ЗУТ.</p>	<p>Проектиране</p>	<p>Опазване на съществуващата техническа инфраструктура за водоползване</p>
10.	<p>Спазване изискванията на Наредба №3 от 2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточници и съоръжения за питейно-битово водоснабдяване.</p>	<p>Проектиране</p>	<p>Опазване на качеството на водата за питейно-битови нужди</p>
11.	<p><u>Експлоатацията на находището да бъде съобразена с II и III пояс на санитарно-охранителните зони след тяхното учредяване</u></p>	<p><u>Строителство и експлоатация</u></p>	<p><u>Опазване на качеството на водата за питейно-битови нужди</u></p>
12.	<p><u>В процеса на строителство и експлоатация е необходим строг мониторинг за качествата и количествата на водата от черпателния резервоар и помпената станция в района на съществуващия каптаж „Чешмеянь” (кота терен 479,2 m) като водоземни съоръжения с оглед опазване на съществуващите водоизточници за питейно-битово водоснабдяване.</u></p>	<p><u>Строителство и експлоатация</u></p>	<p><u>Опазване на качеството на водата за питейно-битови нужди</u></p>
13.	<p>Всички битово-фекални води, генерирани от площадката на база Пчелояд, да се отвеждат към водоплътна изгревна яма</p>	<p>При строителство, експлоатация и при закриване и рекултивация</p>	<p>Елиминиране на вредното въздействие върху повърхностните води</p>

14.	На територията на кариерата да се доставят химически тоалетни	Строителство Експлоатация Закриване и рекултивация	Опазване на водите
15.	Възложителят следва да сключи договор за поддръжка на химическите тоалетни.	Строителство Експлоатация Закриване и рекултивация	Опазване на водите
16.	Ремонтните работи и смяна на масла на механизацията да се извършва на определените за това места	Строителство Експлоатация Закриване и рекултивация	Опазване на повърхностните и подземните води и почвите от замърсяване с ГСМ
17.	Осигуряване на обекта на пясък или дървесни трици за събиране на разливи от нефтопродукти. Напоеният с нефтопродукти материал следва да се третира като опасен отпадък	Експлоатация	Превенция за опазване на почвите и водите от замърсяване
18.	С цел оценка влиянието на ИП върху качеството на повърхностните и подземни води е необходимо да се разработи план за собствен мониторинг (на повърхностните, подземните и отпадъчните води), който да се съгласува с БД Източнобеломорски район.	Строителство Експлоатация Закриване и рекултивация	Опазване на повърхностните и подземните води от замърсяване
	<u>Почви</u>		
19.	При изкопните работи свързани с минното строителство, отнемането и съхранението на отнетия хумусен слой почва да се извършва съгласно изискванията на Наредба № 26 за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабо продуктивни земи и отнемане и оползотворяване на хумуса. Хумусната почва да се събира отделно от „меката“ откритка за бъдещата рекултивация на нарушените земи	Строителство	Създаване на условия за успешна рекултивация и опазване на земите
20.	Да не се допуска утъпкване и замърсяване на съседни на определената площ за минно-добивни работи земи	Строителство	Опазване на земите от замърсяване
21.	Да не се допуска замърсяване на съседните земи с ГСМ, отпадъци и скални отломки от взривяването	Строителство и експлоатация	Опазване на земите от замърсяване
22.	Всички технологично свободни пространства трябва да се залесяват с подходяща растителност, съгласно изготвените проекти за рекултивация на терена	Строителство и експлоатация	Възстановяване на нарушените земи
23.	Извършване на ежегоден собствен мониторинг и контрол на почвите при реализацията на инвестиционното предложение (препоръката е във връзка с консултации с РИОСВ-Хасково – писмо изх. №ПД-200/01.10.2012).	Експлоатация	Опазване на почвите
24.	Опазване на почвата от замърсяване с отпадъци при неправилното им временно съхранение	Експлоатация	Опазване на почвите
25.	Да се регламентира движението на транспортните машини	Закриване и рекултивация	Опазване на компонентите на околната среда
26.	Провеждане на поэтапна екологосъобразна рекултивация на рекултивирани участъци чрез затревяване с треви и дървесни видове от местната флора, макар че ще се осъществи и самозатревяване.	Закриване и рекултивация	Опазване на прилежащите земи от вторична деградация; Възстановяване на нарушените земи, биоразнообразие и ландшафт на района.

27.	Да се спазва необходимата плътност на растителната покривка при провеждане на биологичната рекултивация	Закриване и рекултивация	Опазване на почвите и създаване на устойчива екосистема
	Геоложка основа и земни недра		
28.	Да се спазват Годишните технически проекти	Експлоатация	Опазване на земните недра
29.	Да се спазват Проектите за рекултивация	Експлоатация, закриване и рекултивация	Опазване на земните недра
30.	Стриктно и точно спазване на технологичните процеси за водене на добивни и откривни работи	Експлоатация, закриване и рекултивация	Опазване на земните недра
	Ландшафт и Биологично разнообразие		
31.	Предотвратяване на допълнителното унищожаване на растителността и местообитанията в зоните на движение на техниката	Строителство и експлоатация	Опазване флората, растителността и местообитанията в съседните територии
32.	Предотвратяване на унищожаването на растителност и местообитания чрез засипване и утъпкване на прилежащи на инвестиционното предложение територии;	Строителство и експлоатация	Опазване флората, растителността и ландшафтите в съседните територии
33.	По време на изграждането на обектите движението да се осъществява по предварително определени маршрути, маркирани с ясна и трайна маркировка. Да не се допуска движение на техника извън пътищата и подходите към открития рудник.	Строителство, експлоатация, рекултивация	Опазване на биоразнообразието
34.	Контролирано провеждане на проектните строително-експлоатационни работи с оглед осъществяването на максимално опазване на естествената растителност и местообитанията.	Строителство, експлоатация, рекултивация	Опазване на биоразнообразието
35.	Да се ограничи до минимум: отстраняването на повърхностния почвен слой; отстраняването на екотонни съобщества (на границата гора-поляна, равнина/склон), почистването на участъци с тревиста и храстова растителност.	Строителство	Опазване на биоразнообразието
36.	Откривните дейности да се извършват извън размножителния сезон на повечето животински видове, който е от април до юли, за да се избегне нарушаване на гнездови местообитания, загуба на люпила и малки. Подходящо е тези дейности да започнат рано напролет (м. февруари-март), когато птиците и останалите животни не са заели гнездови и размножителни територии или през есента.	Строителството	Опазване на биоразнообразието в района.
37.	Да се приложат всички мерки за опазване на флората, което респективно ще доведе до снижаване на въздействието върху фауната.	Строителството Експлоатацията	Опазване на биоразнообразието в района.
38.	Да се разработи план за мониторинг на биологичното разнообразие в района който да обхваща един размножителен период преди експлоатацията, като същият се съгласува с РИОСВ Хасково	Преди строителството, по време на строителството, по време на експлоатацията	Опазване и мониторинг на биоразнообразието в района.

39.	Да се предприемат мерки преди започването на строителството да се изнесат от терена на рудника бавноподвижните гръбначни животински видове и да бъдат пуснати на свобода, по възможност в границите на ЗЗ „Родопи-Източни“	Преди започване на строителството	Опазване на сухоземните костенурки
40.	За датите на претърсванията да бъде информиран РИОСВ Хасково за осъществяване на контрол и правилно изпълнение.	Преди започване на строителството	Опазване на сухоземните костенурки
41.	Да се приложат технически решения за недопускане на повторна поява на бавноподвижните гръбначни животински видове	Преди започване на строителството	Опазване на сухоземните костенурки
42.	При евентуално намиране от персонала на значими в консервационно отношение видове да се информират компетентните органи, които да предложат мерки пречупстващи физическото им унищожаване.	Строителство, експлоатация, рекултивация	Опазване на целеви видове фауна
43.	Прилагане на ефективни мерки за намаляване на праховото замърсяване в целия производствен цикъл, особено при транспортни дейности по новоизградените пътища (без настилка) и недопускане на замърсяване на пътищата с масла, гориво и опасни химични вещества	Строителство, експлоатация, рекултивация	Опазване на биоразнообразието
44.	Да не се почистват излишно участъци с тревна и храстова растителност.	Строителство	Съхраняване целостта на хранителните хабитати на прилепите.
45.	Провеждане на своевременна техническа и екологосъобразна биологична рекултивация	Експлоатация	Възстановяване на местообитанията растителността и ландшафтите
46.	Да се спазват правилата за противопожарна безопасност, с което ще се предотврати временно унищожаване на растителност и местообитания	Експлоатация	Опазване флората, растителността и местообитанията
47.	Осъществяване на техническа и биологична рекултивация, съгласно изискванията на българското и европейско законодателство и най-добрите световни практики	Извеждане от експлоатация и рекултивация	Възстановяване на потенциалните местообитания и характерния за района ландшафт
48.	При рекултивацията, в етапа на закриване да се формират устойчиви растителни съобщества, съответстващи на потенциалните местообитания	Извеждане от експлоатация и рекултивация	Възстановяване характерното за района биологично разнообразие
49.	Отглеждане на създадените култури върху рекултивирания терени	Рекултивация	Формиране на устойчиви екосистеми
	<u>Културно, архитектурно, историческо и археологическо наследство</u>		
50.	<u>Ако при реализацията на инвестиционното предложение бъдат разкрити археологически обекти да се уведоми РИМ – Кърджали и проведат спасителни разкопки, съгласно изискванията на чл. 161, ал.1 от ЗКН, ДВ, бр.19 от 2009. Средствата за спасителни теренни проучвания до пълното проучване на терена се предоставят от Възложителя, във връзка с чиято инвестиционна инициатива се извършва спасителното проучване.</u>	<u>Строителство и експлоатация</u>	<u>Опазване на културното, архитектурното, историческото и археологическо наследство</u>

51.	Възложителят да сключи договор със специалисти (архитект и археолог), които да: <ul style="list-style-type: none"> • преценят необходимостта от разкопки и изготвят програма за действие по проучвателните работи, както и техния контрол и оценка; • инструктират работещите на обекта. 	Строителство	Опазване на културното, архитектурното, историческото и археологическо наследство
52.	Възложителят да извършва мониторинг над експлоатираната територия и работата по опазване на културно-историческото наследство в присъствието на представител на РИМ – Кърджали	Експлоатация	Опазване на културното, архитектурното, историческото и археологическо наследство
53.	<u>Добивни дейности да бъдат извършвани само в площите посочени, като участък „Централен“ и участък „Южен“ в съответствие с посочените в писмото на РИМ-Кърджали (изх. №РД-19710.12.2013, дадено в Приложение 5) координати</u>	<u>Експлоатация</u>	<u>Опазване на културното, архитектурното, историческото и археологическо наследство</u>
54.	<u>Да не се извършват добивни дейности в така наречената „буферна зона“</u>	<u>Експлоатация</u>	<u>Опазване на културното, архитектурното, историческото и археологическо наследство</u>
	<u>Здравен риск</u>		
55.	Оросяване на вътрешните и черните пътища.	Строителство Експлоатация	Намаляване праховите експозиции и дискомфорта сред засегнатото население. Намаляване праховите експозиции на минното поле.
56.	Изграждане на шумозащитна стена (дължина около 100 m и височина около 3 m) около участък „Юг“ от страна на с. Седефче.	Строителство	Ограничаване на шума и намаляване на дискомфорта
57.	Добивът на рудата от участък „Южен“ да стартира по безвзривна схема. Едва след оформянето на котлован и отдалечаване от населеното място, при необходимост могат да се извършват и взривни дейности.	Строителство и експлоатация	Намаляване на шумовото и праховото замърсяване за населението от с. Седефче.
58.	Използване на дихателни маски на работните места с наднормени нива на прах.	Експлоатация	При работниците - намаляване риска от увреждане на дихателната система при
59.	Използване на външни антифони от работниците които са изложени на шум над Граничните нива за експозиция и И Горни стойности на експозиция за предприемане на действия.	Експлоатация	При работниците - намаляване риска от увреждане на слуховия нерв.
60.	Изпълнение на нормативните наредби, даващи право на намален работен ден и увеличен годишен отпуск за работници работещи в условията на наднормен шум и прахови експозиции.	Строителство и експлоатация	Намаляване на риска от развитие на заболявания от общ характер и риска от професионални заболявания.
61.	През топлите и студени периоди на годината осигуряване на разхладителни напитки, респективно топли течности.	Строителство и експлоатация	Намаляване на риска от развитие на заболявания от общ характер.
62.	На добивните площадки да се осигурят помещения за хранене и почивка (подходящи мобилни фургони).	Проектиране	Храненето и прекарване на почивките на закрито ще намали топлинното натоварване през горещите дни, а през студените периоди на годината ще намали риска от преохлаждане.
63.	Разработване на адекватни на тежестта и условията на труд режими на труд и почивка.	Строителство и експлоатация	Отдалечаване на умората и запазване на работоспособността на работниците.

64.	Провеждане на редовни профилактични прегледи.	През всички периоди	Ранно откриване на заболявания сред работниците.
65.	За ограничаване на разлета на скални късове и сеизмичното влияние следва да се прилага милисекундно взривяване.	Експлоатация	Минимизиране на риска за населението
66.	Рецептурата на взривната смес и цялостното изпълнение на взривните работи да се извършва от специализирана фирма. Отделните взривявания ще се проектират по такъв начин, че разлет на скални късове да бъде в обхвата на котлована.	Експлоатация	Минимизиране на риска за населението
	<u>Отпадъци и опасни вещества</u>		
67.	Инвеститорът да изпрати в МИЕТ, дирекция „Природни ресурси и концесии“, решението по ОВОС, заверено от РИОСВ-Хасково, на което да бъде отразена датата на влизането му в сила.	Проектиране	Одобряване на Плана за управление на минните отпадъци по писмо за консултации с МИЕТ Решението по ОВОС е условие , за да стартира процедурата по предоставяне на концесия за добив
68.	Да се спазват правилата за събиране, съхраняване и транспортиране на всички видове отпадъци, генерирани по време на строителството и експлоатацията на съоръженията	Строителство и експлоатация	Екологосъобразно управление на отпадъците и опазване на земите от замърсяване
69.	Недопускане на течове на нефтопродукти и замърсяване на почвата от аварийни ситуации. При аварийни локални разливи да се отстраняват замърсените почви и да се третират като опасен отпадък - да се предават на лицензирана фирма за обезвреждане	Строителство и експлоатация	Екологосъобразно управление на опасните вещества и опазване на земите от замърсяване
70.	Взривните вещества следва да се транспортират в съответствие с изискванията на Правилника за безопасност на труда при взривните работи, Европейска спогодба за автомобилен превоз на опасни товари (АДР), Наредба № 40/14.01.2004 год. за условията и реда за извършване на автомобилен превоз на опасни товари, Закона за контрол над взривните вещества, огнестрелните оръжия и боеприпасите и Правилника за неговото приложение.	Експлоатация	Спазване на нормативната база за опасни вещества и минимизиране на риска за хората и компонентите на околната среда
71.	Да се въведе отчетна книга, съгласно Наредба №2/2013 г., в която да се описват генерираните количества отпадъци по време на експлоатация на обекта от отговорното за управлението на отпадъците лице.	Експлоатация	Опазване на компонентите на околната среда Контрол върху отпадъците
72.	Да се разработи система за въстъпително и периодично обучение на персонала	Експлоатация	Екологосъобразно управление на отпадъците и недопускане на аварийни ситуации
73.	Изискване от доставчиците на „Информационен лист за безопасност“ смазочните масла	Експлоатация	Гарантира безопасна работа с опасни вещества
74.	Въз основа на информацията от ИЛБ да се разработят инструкции за безопасна работа	Експлоатация	Превенция за безопасна употреба на опасни вещества
75.	Складирането на смазочните масла и препарати и безопасното им съхранение следва да е съобразено с нормативните изисквания за складиране на горива и смазочни масла.	Експлоатация	Опазване здравето на хората и управление на риска от употреба на опасни вещества

76.	Инвеститорът следва да сключи договори с фирми, притежаващи разрешително по чл.35 от ЗУО, които ще транспортират и/или третират генерираните отпадъци.	Експлоатация	Екологосъобразно управление на отпадъците
77.	Да предприемат всички мерки за не смесване на: а) опасни отпадъци с други опасни отпадъци или с други отпадъци, вещества или материали; смесването включва и разреждането на опасни вещества; б) оползотворими отпадъци с неоползотворими отпадъци;	Експлоатация	Екологосъобразно управление на отпадъците
78.	Да се определи отговорно лице, което да организира безопасното управление на опасните отпадъци;	Експлоатация	Екологосъобразно управление на отпадъците
79.	Да се осигурят инструктаж и периодично обучение на персонала, който работи с опасни отпадъци;	Експлоатация	Екологосъобразно управление на отпадъците
80.	Работниците да бъдат обучени за използване на предвидените средства за предотвратяване и ограничаване на възникнали пожари	Експлоатация Закриване и рекултивация	Превенция за аварийни ситуации
81.	Инвеститорът да сключи договор с външна фирма за поддръжка и обслужване на техниката и МПС извън територията на обекта.	Експлоатация Закриване и рекултивация	Намаляване на въздействието на опасните вещества и управление на риска
82.	Предвидените торове да се закупуват в малки количества и да се внасят в почвата, без да се складират на обекта	Закриване и рекултивация	Превенция по отношение на взриво и пожаропасни ситуации, свързани със складирането на амониева селитра.
83.	Да се сключи договор с доставчика за замяна на „празни“ за „пълни“ опаковки от минерални торове или договор с фирма, притежаваща разрешително по чл. 35 за третиране на такива отпадъци.	Закриване и рекултивация	Екологосъобразно управление на отпадъците
84.	Ако в резултат на аварийни ситуации и инциденти, възникнат опасни отпадъци от разливи на горива и масла, включително и абсорбенти, те следва да се съберат разделно и да се предадат на фирма, притежаваща разрешително, по чл. 35 на ЗУО.	Закриване и рекултивация	Екологосъобразно управление на отпадъците

На основание чл. 99, ал. 8 от Закона за опазване на околната среда решението по ОВОС губи правно действие, ако в срок 5 години от датата на издаването му не е започнало осъществяването на инвестиционното предложение.

При промяна на възложителя новият възложител съгласно чл. 99, ал. 7 от Закона за опазване на околната среда задължително трябва да уведоми РИОСВ Хасково.

При констатиране неизпълнение на условията и мерките в решението по ОВОС виновните лица носят отговорност по чл. 166, т. 2 от Закона за опазване на околната среда.

Решението може да бъде обжалвано по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от съобщаването му, чрез Директора на РИОСВ-Хасково, пред Министъра на МОСВ или Административен съд Хасково.

инж. Димитър Илиев

Директор на Регионална инспекция

по околна среда и водите гр. Хасково

Дата: 23.05.2014г.

